

plena virtutibus fovebat et cum
plenebatur spiritualiter ipsa an
te mulieres omnes scientie prece
lente: puto quod intelligit quod aiad
nent. Na alie quide partes gra
m meruerunt. ipa ante plena
gra ab angelo salutata. **Hec an**
telus. Oro. Illuc uiga uesse
florida et fructifera maia uir
go uirgissima. de qua uirgo ille
et singularis flos et fructus pro
dit. uirtutum spiritualium germen eru
pit: flos suauissimus emittens
odorem: fructus sapidissimus in
mitens dulcore. flos cuius uoi
tas expellit mestitiam: fructus
cuius sacietas uenenam dat letitiam
Benedicta uiga de radice uesse:
uirtus et flos: quod de tali ra
dice ascendit. Benedicta arbor ben
dicta et arboris fructus. Tuo er
go flore me recrea: tuo fructu
ab omni miseria me libera: uirgo
maia in eternum benedicta. amen.

De receptioe iohannis bap^{te} Ca. iiii

Vit autem in di
ebus illis salz
in diebus hero
dis regis iudee.
sacerdos quidam
noie sachaias
de uice abia: et uxor eius noie

quantum ad obseruanciam ceremonialium:
sine quarela. quantum ad obseruanciam
iudicialium: quod pacifice se ad proxi
mos habebant. Et non erat illis
filius propter sterilitatem: quod est causa
specialis mulieris. Ex quo apparet
receptio percursoris miraculosa: quod
non fuit tantum per naturam: sed per
naturam gratia diuina adiuta. **T**
Iste herodes de parte ydumeo de
cendens fuit alienigena: et iam cep
trum ablatum fuit de iuda: et
ideo tempus aduentus christi instabat: quod
iacob patriarcha spiritu propheta sig
num aduentus christi predicant. qui reg
num iudee ad alienigenam translatum
esset dicens. Non auferet ceptrum
de iuda etc. **T** Et sciendum est hic
quod cum moyses unicum instituisse su
mum sacerdotem. cui mortuo unus per
ordinem succederet: dauid uolens im
plere cultum domus domini. de xxiiii fa
miliis que descenderant ab aharone in
stituit uiginti quatuor sacerdotes: su
per quos tamen unus maior erat et su
mus omnium: quod dicebat princeps sac
dotum. Instituit etiam ut uicissim mi
nistrantes per ebdomadam a sabbo
usque ad sabbatum tempore uias sue
singuli castissime student: nec
interim in domum propriam intraret:
sed in domunculis circa templum

msw. 08/11

alte Nr. 352.

Calixtus, G. mit

Samelband mit insges. 67 Disputationen
philosophischen Inhalts, darunter auch
einige mathematische.

Herman. Comringus

c. 13. 17. c. XL.

F. III. 6.

DISPUTATIO LOGICA

42

De
FORMA ARGUMENTATIONVM
SIVE SYLLOGISMORVM TAM
absolutorum & simplicium quàm modalium & hypotheticorum,

QVAM

AVSPICE DEO OPT. MAXIMO

SVB PRAESIDIO

Clarissimi viri Dn.

M. CONRADI HORNEII,
Philosophiæ moralis in incluta academia IVLIA Professoris publici, præceptoris sui æternùm honorandi,
publicè

examinandam proponit

ERICVS GEORGIVS HEDEMAN.

Habebitur a. d. III. K. Iun.

HELMAESTADI,

Typis heredum IACOBI LUCI.

ANNO M. DC. XX.

F 14

Nobilissimo Amplissimo & consultissimo

VIRO,

DN. GEORGIO Fischern / Iurif-
consulto eximio, Reuerend. mi & Ill. mi Prin-
cipis ac Domini DN. CHRISTIANI, electi Episcopi
Mindensium, Ducis Brunsvicensium & Lunaburgen-
sium Consiliario & in Arcopago imperij Ad-
vocato, auunculo & Mæcenati suo
æternum venerando,

S. D.

Pridem est, vir nobilissime & consultissime,
quod plurimis & maximis meritis me tibi
totum devinxeris: non tantum enim statim cum
aliquid indolis in me deprehendisses me aequè ut
opt. parens meus cura cordiq; Tibi esse passus es
nihilq; tibi antiquius fuit, quam ut à pueritia
animus meus optimis litteris excoleretur sed &
deinceps, quum in hanc venissem academiam, i-
ta me & re & consilio iuivisti, animumq; pracla-
ris monitis incendisti, ut incredibili optimarum
artium ardeam cupiditate. **Tanta autem est**
horum beneficiorum magnitudo, ut te, quem
natura mihi auunculum esse voluit, ego meri-
tissimo tanquam parentem colam & venerer.

Cumq;

Cumq̄ hoc agere me omninò deceat ne sp̄e de me
à te & parente car. mo conceptam frustra habe-
am, quantusq̄ sum enitar, ut cum illi tum Tibi
industriam meam contrà probem, meq̄ ita com-
parem, ne collatorum in me beneficiorum pani-
tere utrumq̄ possit, id consequi ita me posse puto,
si nihil quod ad omnem praeclaram eruditionem
viam sternat praetermittam & indies multa-
rum rerum cognitione animum impendiò ma-
gis, quod in me est, augeam. Quare nec studiis
sum deditus quæ novatores & homines malè fe-
riati incautis pro vera doctrina obtrudunt, sed
optimis philosophiæ præceptis & literis eleganti-
bus omne tempus hætenus tribuo, quas tu sine
exemplo excoluisti. Quæ in re hoc alacriorem
me esse oportet quò meliores nactus sum in hoc
genere duces, academia huius doctores, viros in
omni eruditionis genere excellentissimos. Diu
autem cogitavi qua ratione tibi studiorum meo-
rum rationem redderem, & aliquo modo ani-
mum gratum declararem, sed hætenus com-
moditas nulla fuit. Non debui tamen id differ-
re tandem, ne aut negligentia suspicionem aut
ingrati animi crimen incurrerem. Quapro-
pter

pter hanc disceptationem conscripsi, tamq̄ cui-
cuimodi est Tibi nunc obferre Tuosq̄ nomini
inscribere volui, ut vel hoc pacto testatum fa-
cerem me meritorum ac beneficiorum in me
Tuorum immemorem nec nunc esse neq̄ un-
quã fore: Quod si Tu, auuncule meritissime, hoc
Et reliqua mea studia benevolentia Tua prose-
qui ac prouehere porrò dignaberis, id dabo ope-
ram ut his maiora Teq̄ digniora aliquando Ti-
bi consecrem. Vale. Helmstadi idib. Maiis
Anno clō lō cXX.

Excell. ꝛ T. ꝛ

obs. mus

Ericus Georgius Hedeman.

THE-

THESIS I.

Si omnes homines naturâ scire desiderant, vt dicit Arist. *1. Metaph. c. 1.* ea tamen est intellectus nostri imbecillitas, vt nisi naturalis eius facultas aliquo subsidio iuuetur veritatem in obscuro positam in lucem protrahere nequeat, sed sæpè in eius inquisitione oppidò fallatur. Nec enim vsu venit in intellectu quod in sensibus: illi quamprimum feruntur in obiectum suum nullo negotio statim id percipiunt, intellectus verò rerum quæ ipsi obijciuntur veritatem plerumq; non nisi per discursum demum cognoscit, imò in hoc ipso etiam sæpissimè aberrat.

II. Sanè in primis cognitionis nostræ principijs fieri id videmus, vt statim intellectis terminis de veritate eorum nobis constet. Quod si & in cæteris rebus accideret nihil discursu opus esset, nedum disciplina quæ discursum regeret.

III. Sed quia paucissimæ res tantam euidentiâ habent, noluit natura in nos tam esse iniqua, vt omnem veritatem nobis inuideret, sed præter cæteras duas mentis operationes, vid. simplicium apprehensionem & eorum compositionem, hanc tertiam nobis dedit, qua ignotum cum aliquo iam ante noto disponeremus & compararemus, itaque ex veritate iam manifesta etiam abditam eliceremus.

IV. Hic discursus potissimum absoluitur syllogismo:

A

vnde

vnde & syllogismum finem Logicæ internum vocant, quia ad eum omnia instrumenta logica collineant. Nisi enim hic recte se habeat & arte ac disciplina iuuetur, tantum abest vt veritatem quis deprehendat in re vlla obscura & difficili, vt etiam pro veris falsissima sibi obtrudi facile patiat. Quod ijs hodie contingere videmus qui sapè vt in densis tenebris palpant cum de rebus magni momenti disputatur, ideò quod rectum argumentandi modum accuratè nunquam didicerunt.

V. Diximus discursum omnem potissimum fieri per syllogismum: etsi enim etiam Inductio & Expositio instrumenta sunt veritatem indagandi, tamen quia Inductio è sensu notis procedit, & difficultatem non habet, nec discursus ita propriè dicitur, nec ad artem adeo spectat; hæc enim ea curat quæ difficilia sunt. Expositio autem etsi itidem procedit ex sensu notis, tamen quia ad modum syllogismorum fit eò referri potest.

VI. Est verò *syllogismus*, vt eum definit Arist. λόγος seu ratio in qua positis quibusdam diuersum quid à positis ex necessitate accidit eò quod illa posita sunt.

VII. Per rationem hic intelligit nihil aliud quàm ratiocinationem, in qua quibusdam, vid. duabus propositionibus, ex tribus distinctis terminis constantibus, positis, id est legitime iuxta figuram & modum collocatis, inferitur conclusio, puta propter præmissas illas siue vi earum, ita vt aliud sequi nequeat.

VIII. Vnde id constat duas esse partes essentielles syllogismi, *Formam* & *Materia*, quas qui confundit cælum terræ miscet: tam enim sunt diuersæ vt altera ad alterius naturam nihil faciat, cum inuenias syllogismum formam constantem optimam, laborantem tamen à materia, & vice versa syllogismum, vbi non peccet materia, forma tamen sit vitiosissima.

9. For.

IX. *Forma* quæ vulgo consequentia dicitur nihil est aliud quam ipsa ratio illa colligendi & inferendi vnum ex alio, & ita dicitur non ad modum formarum naturalium: in rebus enim naturalibus forma semper est aliquid proprium certæ rei vt materia aliquid plurib. commune, sed ad modum formarum artificialium; in rebus namq; artificialibus vna & eadem forma introduci in diuersas materias potest.

X. Per *materiam* autem syllogismi non intelligitur id de quo syllogismus est siue res ipsa; in Logicis enim res nō traduntur, sed aliqua ad finitas siue cognatio præmissarum cum conclusione.

XI. Forma verò primò omnium est examinanda: nisi enim de ea tibi constet ineptissimè ad materiam respondetis: deinde in materiam inquirendum. Si forma est vitiosa neganda est consequentia, & ostendendum conclusionem deduci ex ijs præmissis ex quibus non sequitur. Sin peccet materia, respondendum est aut distinguendo aut negando maiorem vel minorem, quorum quid & quando faciendum sit ita disces, si obseruaris quo medio & ex quibus principijs aliquid concludatur, domesticis an alienis, proprijs an communibus &c.

XII. Quod si autem & ratio consequentiæ siue Forma fuerit bona, & materia itidem vera, fieri non potest quin conclusio etiam sequatur verissima. Si enim vt ex falsis præmissis bonâ formâ inferri potest vera conclusio, ita etiam ex veris præmissis bonâ formâ falsa colligetur, nulla ratio argumentandi certitudinis aliquid haberet. Sed hæc indubitata est regula quæ nunquam fallit: *Ex veris præmissis bonâ formâ semper sequi verissimam conclusionem.*

XIII. Cæterum sicut in quouis argumento inquirendum

dum primò est in formã eius & post in materiam, ita etiam consideratio formæ in Logicis necessario est præmittenda tractationi materiæ, cum forma absque materia bene intelligi possit, sed nunquam materia sine forma. Nos hac disputatione breuiter de forma tantùm agemus, tam quæ est absolutorum & simplicium syllogismorum quam quæ modalium & hypotheticorum.

XIV. Quemadmodum autem antè distinximus syllogismum in duas partes essentielles formam & materiam: ita porrò distingui potest etiam in duas partes integrantes, *premissas* quæ sunt duæ priores propositiones in syllogismo & *conclusionem* quæ est vltima enunciatio ex illis duabus elicta. Præmissæ verò rursus ita distinguuntur, vt illa quæ prædicatum conclusionis continet *Maior*, illa vero quæ subiectum *Minor* dicatur.

XV. Tot debere esse in syllogismo propositiones sic ostenditur. Discursus noster ita se habet vt nunquam temerè ad ratiocinandũ accedam⁹, sed semper propositã certã aliqua quæstione, cuius veritatem syllogismo colligere volumus. Quæstio autem omnis duobus constat terminis subiecto & prædicato, quorum ille in syllogismo minus extremum, hic maius constituit.

XVI. Quando igitur quæstionis eiusmodi dubiæ veritas quæritur erui ea aliter non potest, nisi aliquis tertius terminus accedat (nam nihil sibi ipsi fidem facit) qui vel tam cum subiecto quam prædicato conclusionis conueniat eademq; inter se conuenire ostendat, vel cum vno extremorum conueniens ab altero verò dissidens ipsa extrema etiam à se inuicem dissidere ostendat. Hic vulgò terminus medius dicitur.

XVII. Vnde primò id constat omnem nostram discursum tribus absolui terminis non pluribus nec pauciori-

oribus, quorum duo sint partes quæstiones dubiæ &, ut dixi, vocentur extrema, tertius autem causa sit quare extrema illa vel adfirmando coniungantur, vel negando à se inuicem separentur.

XII. Hic autem tertius vel medius terminus coniunctus prædicato quæstionis facit propositionem maiorem, subiecto, minorem: ex quibus deinde concluditur ipsa quæstio, quæ tunc mutato nomine conclusio dicitur. Vnde porro id iam patet in omni legitima & perfecta consequentia tres propositiones requiri, quod probandum erat. Vbi adhuc nota primò, terminorum illorum quemq; bis poni in syllogismo: absq; hoc enim si sit nec tres propositiones esse in eo possint. Secundo nota & hoc, extremum illud quod sit prædicatum in conclusione vocari maiorem terminum & alterum quod est subiectum dici minorem. Tertio observa medium terminum bis poni ante conclusionem, cæteros semel ante & semel in conclusione.

XIII. Hactenus ostendimus quomodo fiat syllogismus: dicamus nunc de certitudine syllogisticæ illationis amplius. Proficiscitur autem hæc omnis ex principijs naturæ notis, quæ ipse Deus Opt. Maximus menti humanæ indidit, è quibus homines etiam rudes, absq; vlla logicæ cognitione, argumentationes suas hauriunt. Est vero in simplicibus syllogismis Dictum de omni & Dictum de nullo, ut vocant, quorum prius fundamentum est omnium syllogismorum adfirmantium posterius omnium negantium, in hypotheticis vero vel eadem Dicta quatenus illi ad categoricos reduci possunt, vel aliquod simile & æquè naturæ notum principium.

XIV. *Dictum de omni* est quando nihil licet sumere subiecti de quo alterum non dicatur, siue quando nihil

potest sumi sub subiecto, de quo non enuntietur prædicatum. *De nullo* quando nihil est sumere subiecti de quo alterum non remoueatue siue quando prædicatum ita remouetur à subiecto vt nihil subiectum suo complexu contineat quin illud prædicatum ab eodem remoueatue.

XXI. Hæc principia non sunt, vt quidam falsò arbitrantur, propositiones tantum vniuersales in quibus bini termini alter de altero vniuersè prædicantur: (aliàs enim tantum attributionis prædicati ad subiectum esset habenda ratio non subsumtionis, quod tamen fieri oportet) sed sunt integri syllogismi tribus constantes propositionibus.

XXII. Est autem istorum principiorum tanta euidencia & certitudo vt ijs quiuis mortalium qui ratione vtitur ad sensum præbere cogatur: quam certum enim est, omne totum esse maius sua parte, bis duo esse quatuor &c. tam certa etiam est veritas vtriusq; dicti, cum æquè hoc natura doceat atque veritatem illorum, vt deprehendit quicunq; intelligit quid dicta illa sibi velint.

XXIII. Inueniuntur verò in quibusdam syllogismis actu in quibusdam potentia: vnde illos perfectos appellare solent, quod discursus naturalis in illis sit euidens, hos vero imperfectos, quod istorum consecutio non sit tam euidens & manifesta. Ita patet quodnam sit fundamentum bonæ consequentiæ.

XXIV. Cæterum distinguitur in tres figuras, cuius diuersitatis causa est situs mediij termini diuersus: *Figura* enim nihil aliud est quam mediij termini cum extremis certa dispositio. Quot modis itaque variatur mediij termini dispositio tot nascuntur figuræ. Illa autem dispositio triplici ratione variari potest ita vt naturaliter aliquid

quid concludatur: aut enim medio loco ponitur inter v-
trumque extremum, id est, subiectum est in maiore
& prædicatum in minore & efficit primam figuram, aut
prædicatur de utroque extremo in præmissis, & facit se-
cundam figuram, aut deniq; subijcitur vtrique extremo
in præmissis & conficit tertiam figuram.

XXV. Tres, inquam, sunt figuræ, quæ quidem natu-
raliter, vt dictum, concludant: nam quarta, quæ Galeno
tribuitur ab Auerroë, ideo rectè reijcitur à Logicis quod
artificialis potius quam naturalis ratio concludendi in ea
occurrat.

XXVI. Habent autem syllogismi primæ figuræ Di-
ctum de omni & nullo a s'u, cæteri tantum potentia, vnde
& hi opus habent reductione ad primam vt necessitas
consequentia in ijs per consequentiam primæ figuræ o-
stendatur: hæc enim est euidentissima quia plane eadem
est cum consequentijs Dictorum. Tale quid dicuntur fi-
guræ syllogismorum.

XXVII. Præter has vero diligenter attendendi sunt
modi in quos figuræ illæ rursus distribuuntur: nihil autem
aliud dicunt illi quam diuersam rationem quid inferendi
vel vniuersaliter vel particulariter & vel adfirmatiuè vel
negatiuè, & oriuntur ex qualitate & quantitate propo-
sitionum diuersa in vna & eadem figura diuersi.

XXVIII. Sed dicamus de figuris iam sigillatim. De
prima sciendum est eam semper habere Maiorem propo-
sitionem vniuersalem & Minorem adfirmantem. Vni-
uersalis esse debet maior: id enim demum est dici aliquid
de omni aut nullo: affirmans minor, quia id est contineri
in vel sub alio: in negante enim subiectum sub prædicato
non continetur. Vnde hæc fig. IV modos habet.

XXIX. Verum hic cum primis obseruandum est, ne eam
pro

pro negante habeas quæ negans revera sæpè non est sed infinita: quoties enim Maior propositio in hac figura subiectum habet infinitum particula negans reperita in prædicato Minoris hanc non negantem sed infinitam tantum facit.

XXX. Quare autem Minor ista pro affirmante habenda sit ratio hæc est, quod particula illa negans tum non pertinet ad copulam sed est pars termini: quando autem pars termini est propositionem negantem non reddit ut ex doctrina enunciationum constat.

XXXI. Esse porrò particulam negantem in eiusmodi Minore partem termini, inde probatur, quod in dispositione primæ figuræ quale est subiectum Maioris tale est etiam prædicatum Minoris, subiectum autem maioris est infinitum. Non potest itaq; non & prædicatū Minoris esse infinitum, adeoq; & propositio illa affirmans, si nova negatio non accedat. Omne autem hoc fit propter respectum Minoris illius ad maiorem, absq; quo si foret utiq; negans esset: neq; novum est propter respectum enunciationis unius ad alteram accidentia enunciationis immutari, ut itidem ex doctrina enunciationum disci potest. Hæc est prima figura.

XXXII. *Secunda* est, ut diximus, in qua medius terminus prædicatur in utraq; præmissarum. Maior hîc itidem ligata est in quantitate: semper enim esse debet vniuersalis, cum aliàs syllogismi eius ad primam figuram reduci non possint, & sæpe ex veris præmissis falsissimum concludant. Deinde fiunt tantum hîc syllogismi negantes, idq; eadem de causa. Nota autem hîc quum subiectum Maioris est infinitum ut integrum illud in conclusione reperatur; namq; & hac in re facillè labi quis potest. Habet hæc fig. itidem IV. modos.

XXXIII. *Tertia figura est in qua medius terminus in utraq; præmissarum subiicitur. Hæc semper concludit particulariter, & minorem habet ligatam in qualitate: semper enim adfirmans est, ut & minor primæ. Hæ sunt tres illæ figuræ.*

XXXIV. Subiungit Aristoteles tertiæ figuræ *sylogismum Expositorium*, ut vulgò vocant, siue *Expositionem*. Sed hæc propriè non est syllogismus, quia ex sensu notis procedit: syllogismum tamen imitatur & eò referri potest, ut supra diximus. Est autem probatio cuius medium in utraq; præmissum est terminus singularis siue indiuiduum.

XXXV. Vbi sciendum est Expositiones tantum fieri in tertia figura non in cæteris. Causa est quia medium in prima semel, in secunda bis prædicatur: vnde nugatio tantum oritur; nisi pro medio singulari terminum, ut nunc multi faciunt, vniuersalem substituas; sed tum non est vera Expositio. Haftenus de figuris.

XXXVI. Cæterum dictum est superius euidentiã syllogismorum secundæ & tertiæ figuræ ostendi per reductionem ad primam. *Reductio* verò est duplex ostensiva & per absurdum siue impossibile. *Ostensiva* est quando vel sola conuersione vel conuersione & transpositione præmissarum eadem conclusio vel certè eius conuertens infertur in prima quæ antea inferebatur in secunda aut tertia. Conuersio fit propter positum medij, transpositio propter qualitatem propositionum. *Reductio ad impossibile* est quando aduersario concedenti præmissas veras esse, sed falsam tamen conclusionem quæ ex ijs elicetur (hoc enim est formam culpæ) ostendo per syllogismum primæ figuræ, si falsa sit conclusio etiam falsam esse vnã præmissarum, idq; ita facio ut contradictoriam conclusionis coniungam cum altera præmissarum & concludam contradictoriam alterius.

B

37. Sed

XXXVII. Sed reductio ostensiva multò est expeditior & euidentior, quàm quæ fit ad impossibile: & quamquam veteres modum Baroco in secunda & Bocardo in tertia ostensuè reducere non possunt, recte tamen & hi reducuntur adhibita conuersione per contrapositionem.

XXXVIII. Hucusq; forma syllogismorum absolutorum fuit, sequitur forma *modalium*: cum enim modi illi *necesse est, contingit, possibile, impossibile est* diuersas faciant enunciationes, fieri nequit, quin in syllogismis ubi hi modi occurrunt alia etiam sit ratio, licet ipsa principia concludendi quæ in absolutis locū habent hic non mutantur.

XXXIX. Nota autem syllogismos modales alios esse mistos ex propositionibus modalibus & de inesse, alios constare ex puris modalibus. Qui ex puris modalibus constant hi vicissim vel habent vnum & eundem modum in omnibus propositionibus & dicuntur syllogismi ex puris necessarijs, contingentibus &c. vel commistas habent propositiones diuersorum modorum.

XL. Ex puris necessarijs tam in prima quam secunda figura sequitur conclusio necessaria. Aristoteles vult id fieri etiam in tertia, sed ibi alia est ratio: nisi enim necessariam adfirmantem semper conuertere velis in necessariam cum Aristotele, reduci tales syllogismi ad primam non possunt. Ex puris autem contingentibus & possibilibus nihil concluditur in vlla figura, sicut nec ex impossibilibus nisi quatenus æquipollent necessarijs.

XLI. Quum fit mixtio ex modalibus diuersorum modorum, sicut etiam cum miscentur modales & absolutæ nihil certi concluditur si recentioribus credimus: nec enim maiore necessaria & minore contingente semper sequitur conclusio necessaria, aut vice versa, maiore contingente & minore necessaria conclusio contingens, nec maiore

iore de inesse & minore necessaria aut maiore necessaria
& minore de inesse conclusio necessaria, nec deniq; maio-
re contingenti & minore de inesse conclusio contin-
gens, vt in promptu exempla sunt quibus hoc ostendatur.
XLII. Ita se habent consequentiæ modalium: de qui-
bus duo nota, vnum est recentiores in hac doctrina mul-
tum recedere ab Aristotele, neq; id immerito in plarisq; ,
et si nec omnia adeo rectè fortè se habent, cum sæpe con-
clusionem in sensu diuiso veram illi tanquam absurdam
reijciant propterea quod sensu composito vera non est.
Alterum est, totam doctrinam syllogismorum modalium,
vt nunc vulgò tractatur, ostendere potius quid non sequa-
tur quam quid sequatur. Nec potest ferè certi aliquid
constitui nisi modales propositiones omnes reducas ad
absolutas, quod non infeliciter peculiari tractatu ab ho-
mine doctiss. nuper tentatum est. Tantum de modalibus.
XLIII. Syllogismi *hypothetici* (accipimus enim vo-
cabulum hypothetici nunc latè) sunt in quibus vna vel o-
mnes propositiones sunt enunciationes coniunctæ. Eo-
rum triplex est differentia pro totuplici genere coniu-
ctarum enunciationum, hypothetici propriè dicti, copu-
latini & disiunctiui. Forma eorum non paulo alia est
atq; simplicium syllogismorum, & quanquam interdum
reuocari ad formam categoricorum & inde examinari
potest, non tamen id in omnibus fit, neq; necessum est,
præsertim in disiunctiuis, quorum fundamentum præci-
puum est partium disiunctiuæ propositionis vera & legi-
tima oppositio.

XLIV. *Conditionales* siue hypothetici propriè dicti
sunt quando maior propositio vel omnes propositiones
sunt hypotheticæ. Duæ hîc figuræ occurrunt: vel enim
ponitur antecedens vt ponatur consequens, vel remoue-

itur

eur consequens vt remoueat^{ur} etiam antecedens. Vtraq;
deinde figura quatuor modos habet, pro' quadruplici
variatione qualitatis in antecedente vel consequente.

XLV. *Copulatiui* sunt qui maiorem propositionem
habent copulatiuam. Concludunt tantum negatiuè &
rarissimè occurrunt.

XLVI. *Disiunctiui* deniq; sunt qui maiorem habent
disiunctiuam. Vbi iterum duæ sunt figuræ: vel enim
ponitur vna pars vt tollatur altera, vel tollitur vna vt po-
natur altera. Vtriusq; tres vulgò enumerantur modi.
Hæc est forma syllogismorum quæ quidem perfecta est.
Sunt & aliæ argumentationes sed imperfectæ. Ita *En-
thymema* est syllogismus cui vna' præmissarum deest, *So-
rites* autem confusio plurium syllogismorum. Dico es-
se imperfectas argumentationes, quia nec enthymema
nauci est nisi quatenus integer inde fieri syllogismus po-
test, nam alias est tantum argumentatio rhetorica vt Arist.
uocat: Sorites autem plane nullum in veritatis inuestiga-
tione momentum habet. Referuntur huc etiam *Exem-
plum & Dilemma*, sed Exemplum probatio itidem Rhe-
tonica tantum est & Dilemma syllogismus quidam disiun-
ctiuus qui ex accidenti quodam, puta quod vtrinq;
capit aduersarium, peculiare nomen inuenit.

Tantum de formis argumen-
tandi.

F I N I S.

94 A 7363

ULB Halle 3
002 826 550

5b.

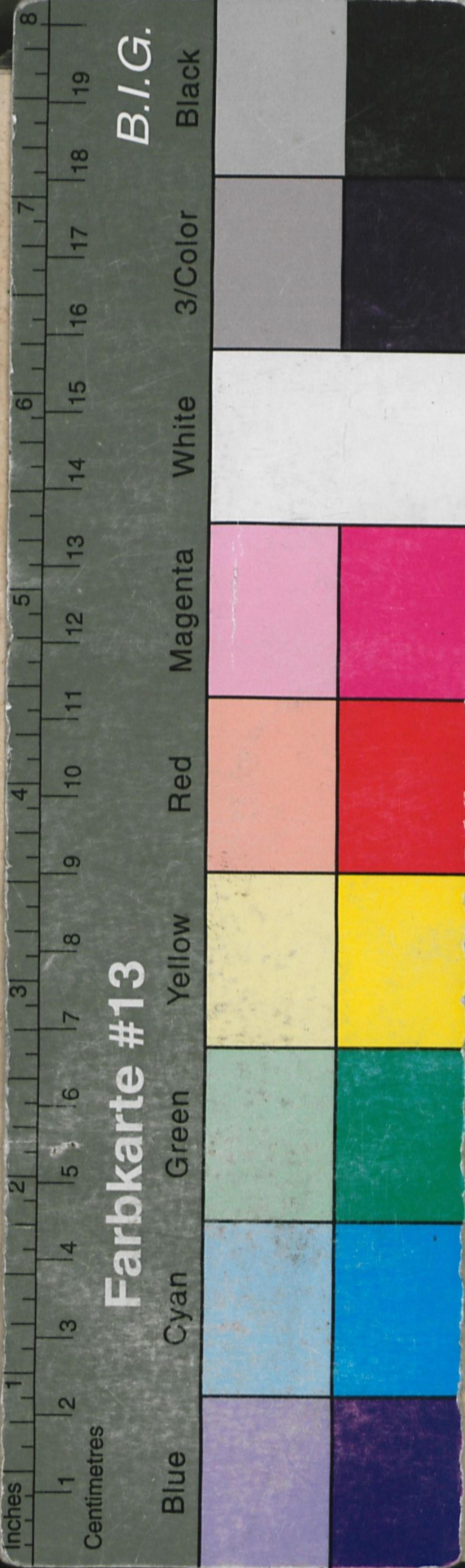
V47

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
Campus in Berlin-Potsdam
Via Lovienaa kam für illu

visibile voluit ex uirgine sumere: con-
grue debuit corporali specie apparere
formavit autem angelus corpus
sibi lucidum: quod secundum Augustinum facie
rutilans et veste choruscans uir-
gini apparuit. Conuenienter uero
uirgini annuntiatur incarnatio uerbi:
ut scilicet prius ipsum inciperet me-
te quam carne. **M**utans ergo
angelus nomen eue. dicit uirgini
aue: indicans eam ab omni ve-
beram. **Q**ue bene gratia plena di-
citur: quod alijs ad mensuram gratia
datur: hec autem sola gratia
quam nulla alia meruerit conse-
cuta est: ut gratie impleretur
auctore. **Q**ue cum gratia plena sit.
prius etiam quam concipiat: post concep-
tionem quantum dei habundat gratia
quis cogitare possit? **U**nus ieronimus
Et bene plena: quod ceteris per partes
prestatur gratia: maiore uero simul
se totam infudit gratie plenitudo:
ut gratia plena: per quam largo sancti
spiritus umbra perfusa est omnis
creatura. **Q**ue celis dedit gloriam.
terris deum pacemque refudit: fidei
gentibus finem uicibus: uite ordinem.
moribus disciplinam. **D**icitur
quoque ei dominus tecum. scilicet sit in uen-
tre. qui tecum est in animo: adimplet
ventrem. qui adimplet mentem.

quod et si tota saluatio angelus in se
uirgini gratissima: ista tamen clausula
dominus tecum potissime eam delectat
ideo singulari deuotione dicitur de eam
Licet enim iam eam in uirgine: non enim
tamen misit nuncium: quod modo singulari uo-
luit esse secum. **H**ec etiam sola per
omnes mulieres et super omnes mu-
lieres benedicta predicatur. **C**um
mulier subiaceret maledictioni dei
ut legis: nam corrupta subiaceret ma-
ledictioni dei quod ait **In dolo** par-
tes: uirgo maledictioni legis non
erat. **maledicta sterilis**: sed inania
utrumque maledictum uitauit: maledic-
tionem dei. quod uirgo promissit: maledic-
tionem legis: quod filium habuit. **U**nde
ipsa primicia uirginum dum primo
uiginitate sua de obtulit. **maledic-
tionem legis aboleuit**: et merito benedicta
dicitur: per quam mundus a maledic-
tione liberatur. **E**t notandum
quod super hac saluationem nunquam ho-
mo peruenire ualebit: nec alius
excellens dulcis et gratiosus uirginum
uigine saluare potest: quam dicitur sa-
luatioem quam ipse deus per dicitur
et per angelum ei destinauit. **In** uir-
gine singulis dulcissima implen-
tur mysteria. **N**am deus per eam
sua omnipotentia confirmat: ut
esset inuis ab omni uerbo
tunc uirginum que filia

42

TIO LOGICA

De
MAAR-
ATIONVM
ISMORVM TAM
mplicium quàm mo-
poheticorum,

AM
OPT. MAXIMO

RAESIDIO
ni viri Dn.

DI HORNEII,
alis in incluta acadē-
efforis publici, præ-
ernum honorandi,
blice
ndam proponit

RGIVS HEDEMAN.
d. III. K. Iun.

AESTADI,
IACOBI LUCI.

M. DC. XX.